

**МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ У ВИЩІЙ МЕДИЧНІЙ ШКОЛІ

Науково-методична міжуніверситетська конференція
з міжнародною участю

Одеса, 18–20 січня 2023 року

Матеріали конференції

За редакцією доктора медичних наук,
професора В. Г. Марічереда

Одеса

ОНМедУ

2023

**МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ У ВИЩІЙ МЕДИЧНІЙ ШКОЛІ

Науково-методична міжуніверситетська конференція
з міжнародною участю

Одеса, 18–20 січня 2023 року

Матеріали конференції

За редакцією доктора медичних наук,
професора В. Г. Марічереда

Одеса

ОНМедУ

2023

УДК 61:378(043.2)

3-12

Відповідальна за випуск — д. е. н., доц. В. І. Борщ

Редакційна колегія:

В. Г. Марічереда, д. мед. н., проф.,
С. Г. Котюжинська, д. мед. н., проф.,
Л. М. Унгурян, д. фарм. н. проф.
Т. В. Чабан, д. мед. н., проф.,
А. І. Гулюк, д. мед. н., проф.
І. П. Анненкова, д. пед. н., доц.,
В. І. Борщ, д. е. н., доц.
Е. С. Бурячківський, к. мед. н., доц.,
Н. Л. Кусик, к. е. н., доц.,
К. М. Усиченко, к. мед. н.,
Ю. Ю. Петровський, к. мед. н.

*Рекомендовано до друку
Вченою радою Одеського національного
медичного університету МОЗ України
Протокол № 3 від 31.01.2023 р.*

Забезпечення якості освіти у вищій медичній школі :
3-12 наук.-метод. міжуніверситет. конф. з міжнар. участю.
Одеса, 18–20 січня 2023 року : матеріали конф. / за ред.
д. мед. н., проф. В. Г. Марічереда. [Електронне видання]. –
Одеса : ОНМедУ, 2023. – 616 с.
ISBN 978-966-443-123-8

Матеріали конференції, присвяченої забезпеченню якості освіти у вищій медичній школі, містять тези доповідей учасників.

УДК 61:378(043.2)

ISBN 978-966-443-123-8

© Одеський національний
медичний університет, 2023

Коротков Олександр Олегович, Володичев Денис Сергійович, Данилова Ганна Олександрівна СПІЛЬНА СПІВПРАЦЯ СТУДЕНТА-МЕДИКА ТА ВИКЛАДАЧА ПІД ЧАС РЕФОРМУВАННЯ ТА УДОСКОНАЛЕННЯ ВИЩОЇ ОСВІТИ	491
Кривда Григорій Федорович, Ларсон Лариса Миколаївна, Яворський Борис Ігорович ДЕЯКІ АСПЕКТИ ЛІКАРСЬКОЇ ЕТИКИ І ДЕОНТОЛОГІЇ У ВИХОВАННІ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ.....	494
Кусик Наталія Львівна, Дергунова Ольга Ігорівна ЕЛЕМЕНТИ РОЗВИТКУ КУЛЬТУРИ ЯКОСТІ У ВИЩІЙ МЕДИЧНІЙ ШКОЛІ УКРАЇНИ	498
Лагода Дар'я Олександрівна, Величко Валентина Іванівна, Данильчук Галина Олександрівна НОВІТНІ ПІДХОДИ ДО ФОРМУВАННЯ КУЛЬТУРИ ЯКОСТІ ОСВІТИ У СУЧАСНОМУ НАУКОВОМУ СЕРЕДОВИЩІ.....	500
Капустник Валерій Андрійович, Марковський Володимир Дмитрович, Лещина Ірина Володимирівна, Завгородній Ігор Володимирович, Чухно Інна Анатоліївна, Дзюба Ольга Михайлівна РОЗВИТОК КУЛЬТУРИ ЯКОСТІ ОСВІТИ ЯК УМОВИ СТАЛОГО РОЗВИТКУ СУЧАСНОГО ЗАКЛАДУ ВИЩОЇ ОСВІТИ	504
Korneyko Iryna, Petrova Olha EMI TEACHERS TRAINING TO PROVIDE EDUCATION QUALITY IN HIGHER MEDICAL SCHOOLS OF UKRANE	509

Кривда Григорій Федорович,
доктор медичних наук, професор,
завідувач кафедри судової медицини

Ларсон Лариса Миколаївна,
асистент кафедри судової медицини

Яворський Борис Ігорович,
кандидат медичних наук,
асистент кафедри судової медицини

ДЕЯКІ АСПЕКТИ ЛІКАРСЬКОЇ ЕТИКИ І ДЕОНТОЛОГІЇ У ВИХОВАННІ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ

Одеський національний медичний університет

Сьогодні, на початку ХХІ століття, пройшовши найвеличніші потрясіння і розчарування, людство знову, як ніколи, потребує не просто професійної медицини, а морально-етичних норм у медицині.

Деонтологія — вчення про проблеми моралі та моральності. Медична деонтологія — це сукупність етичних норм виконання медпрацівниками своїх професійних обов'язків.

Медична етика — це розділ філософської дисципліни, об'єктом дослідження якого є моральні аспекти медицині. Медична етика передбачає ширше коло проблем — взаємини з хворим, медпрацівниками між собою, із родиною хворого, здоровими людьми.

Лікарська етика вчить пам'ятати, що охорона безпорадного людського життя була завжди добром. Вона враховує не тільки свободу волі хворого, але й інші фактори буття. Лікарська етика існує ще й тому, що сама професія вимагає від лікаря морального самовдосконалення, самостійних етичних роздумів, етичної культури. Лікарська етика ґрунтується на загальних етичних нормах, тобто на правилах поведінки окремої особи в суспільстві, на взаємостосунках людей між собою і в колективі, на високих моральних якостях кожної людини. Вона охоплює таке коло питань:

- загальну моральність лікаря, додержання і виконання ним вироблених у суспільстві правил і норм поведінки, його мораль;
- почуття професійного обов'язку та честі, совісті та гідності;

— взаємостосунки лікаря і хворого, лікаря з ріднею хворого, медичними працівниками, колегами, колективом і суспільством;

— поведінку лікаря у побуті, його культуру, людяність, фізичну та моральну охайність тощо.

Білий халат і шапочка неначе символізують, що діяльність медичного працівника не повинна бути заплямована.

Багаторічна експертна практика, професійні співбесіди із лікарями, пацієнтами та їх родичами — свідчать про низький духовний і морально-етичний рівень суспільства, який з кожним роком стає все більш помітним. Про

що також свідчить підвищена кількість комісійних судово-медичних експертиз у випадках порушення кримінальних справ, щодо встановлення маючих місце професійно-посадових порушень медичними працівниками.

За даними британських дослідників, середньостатистична людина на протязі дня каже неправду приблизно 49 разів. Низько моральні та неосвічені люди брешуть значно більше. Не потребує доказів, що життя на планеті Земля дуже важке, жорстоке і несправедливе, пов'язане з безліччю ризикових ситуацій, як фізичного, так і духовного порядку. Частіше за все додатковою причиною проблем є велика кількість безпринципних, неосвічених, лінивих, егоїстичних, невдячних, безчесних людей — тварин, які ще більше ускладнюють і без того складне існування. Насамперед, від цього страждають витончені люди — інтелігентні, гармонічні, високоосвічені. За біблейськими джерелами, перші люди на Землі жили близько тисячі років (у допотопний період). Після всесвітнього потопу тривалість життя людини почала стрімко скорочуватись до сьогоденної. Не вдаючись до глибокого аналізу легко провести елементарну аналогію — все більше віддаляючись від Бога (від ідеального етичного і морального стану) людина наближається до тваринного існування (фізичної смерті), що, за Біблією, буквально зменшує строк її життя.

Незважаючи на підвищений рівень життя, проблеми взаємодії людини і суспільства, людини і навколишнього середовища, людини і людини, стрімко погіршуються і формалізуються, із людського життя видаляється людина як така, що так чи інакше відобразиться і на фізичному стані суспільства і на стані здоров'я кожної окремої людини загалом. Якщо вести мову про нашу країну, то фізично здоровими народжуються лише 10 % дітей. Близько 70 % українців хворіють і помирають від хвороб серцево-судинної системи (гіпертонічна хвороба —

30 %, 100 000 — інсульти, 50 000 — інфаркти міокарда). Більше мільйона людей знаходяться на обліку за онкологічними хворобами. У світі із 8 мільярдів населення більш мільярда хворіють на цукровий діабет. Щорічно у світі більше 1 млн. людей самостійно покидають життя, близько 20 % — це особи від 20 до 29 років, через фінансові, духовні і особисті проблеми. Щорічно вмирають близько 1 млн. від транспортних травм. В Україні щорічно реєструють більше ніж 25 000 транспортних пригод, і близько 4000 людей помирають в цих ситуаціях. Велика кількість постраждалих залишаються інвалідами на все життя. І це незважаючи на останні 2 роки, коли захворюваність і смертність збільшилась за рахунок пандемії COVID-19.

Одною з важливих проблем, яка найбільш гостро стосується нашої країни, є екологія (яка впливає на формування здорового способу життя). Тривалість життя і стан здоров'я людини на 90 % залежить від здорового способу життя. Неважко прогнозувати, який може бути стан здоров'я людей, коли навколишнє середовище (вода, повітря, ґрунт, рослини і, у деяких випадках, тварини, які споживаються в якості їжі) пошкоджено, отруєно, штучно змінено. Це підтверджується тим, що в Україні практично працюють поодинокі сміттєпереробні заводи, коли як сміттєзвалища активно і масово забруднюють навколишній простір.

Можна підсумувати, що людство знаходиться у великій небезпеці слідуючи шляхом подальшої комерціалізації і формалізації життя, втрати моралі і етики у повсякденному житті (це не кажучи про війну, що так чи інакше погрожує всьому людству).

В цих складних і непередбачуваних умовах особливе значення має постать людини-лікаря, її етичної і моральної підготовки. Лікар повинен не тільки бездоганно і чесно допомагати хворому, але і бути взірцем правильної поведінки. Навички конструкції суспільного образу, спілкування із пацієнтами і колегами повинні закладатись з перших часів занять, коли здобувач вищої медичної освіти відкритий до зовнішнього впливу і готовий до поглинання корисної інформації. Постійне підвищення культурного рівня і ерудиції задля покращення моральних якостей медичного працівника має стати головною ціллю медичної деонтології. Без розуміння філософії, побутової психології, без знання класичної літератури і мистецтва неможливо глибоке розуміння справжньої краси людства, неможлива справжня любов до нього. Саме це може стати шляхом покращення морального і етичного стану не тільки медиків, а і людського суспільства загалом, яке потребує невідкладного порятунку.

Список літератури

1. Основи деонтології: навчальний посібник: навч. посіб. для студ. спеціальності 227 «Фізична терапія, ерготерапія», спеціалізації «Фізична терапія» / укл. Ю. В. Копочинська, С. Б. Латенко. Електронні текстові дані. Київ : КПІ ім. . Ігоря Сікорського, 2019. 87 с.
2. Біоетика: Методичні вказівки для практичних занять. Львів : ЛНМедУ ім. Д. Галицького, 2020. 76 с.
3. Завальнюк А. Х., Кривда Г. Ф., Юхимець І. О. Етично-правові аспекти лікарської діяльності в Україні: Монографія. Одеса : Астропринт, 2008. 192 с.
4. Запорожан В. Н., Донникова И. А., Ханжи В. Б. Между добром и злом: нравственное самоопределение человека: монография. Одесса : ОНМедУ, 2020. 264 с.
5. Ковальова О., Лисовий В., Амбросова Т. та ін. . Основи біоетики та біобезпеки: підручник. К. : вид-во Медицина, 2017. 392 с.
6. Медичне право України: / підручник за заг. ред. Харитонova О. І., Булеца С. Б., Стеценко С. Г., Майданник Р. А., Сенюта І. Я., Триньова Я. О., Менжул М. В. Львів, 2021. 720 с.
7. Паліативна та хоспісна допомога: підручник / [Вороненко Ю. В. та ін.]; за ред. . акад. . НАМН України Ю. В. Вороненка, чл.-кор. НАМН України Ю. І. Губського; Нац. мед. акад. . після диплом. Освіти ім. П. Л. Шупика. Вінниця : Нова Книга, 2017. 385 с.
8. Путь к здоровой жизни: Программа гармонизации души, духа и тела / Сергей Кивалов, Григорий Кривда, Сергей Батечко. Одесса: Экология, 2020. 280 с.